

Spis treści

Wstęp	5
I. Co to jest historia	
Dzieje przedczłowiecze i dzieje społeczeństwa ludzkiego	7
Historia jako relacja o dziejach	8
Kronika a historia	12
Między niezbędną a nieuchronną historią	15
II. Świat bez historii	
Myślenie ahistoryczne	17
Ludy „zimne” i ludy „gorące”	21
Myślenie ahistoryczne a działanie	25
III. Za Rubikonem historycznego myślenia	
Dwie linie rozwoju: historyczna i sakralno-dogmatyczna	41
Początki historiografii — relacja religijno-komemoratywna	50
Mit wiecznego powrotu a postawy ludzkie. Przewycięzanie mitu. Na drodze do nauki historycznej	55
Między bajką a prawdą w relacji historycznej	64
Od historii heroicznej do historii globalnej	70

IV. Między historyzmem i antyhistoryzmem	
Co to jest historyzm	93
Historia święta i historia świecka	102
Nowoczesne antyhistoryzmy	112
Historyzm ahistoryczny	122
Psychohistoria	125
Ucieczka w myślenie magiczne	131
V. Świat z „niedostatkiem” historii	
Co to jest „niedostatek” historii	133
Dlaczego upadły dawne cywilizacje	135
Upadek Cesarstwa Rzymskiego — dyskusja o przyczynach	147
Obszary zacofania a myślenie historyczne — przykład Indii	157
W poszukiwaniu historii	161
VI. Trzy rzeczywistości świata z historią	
Zapożyczenie z języka matematyki	163
Rola historyka	169
Budowa okrętu na otwartym morzu	174
Napoleon — „za” i „przeciw”	179
Skąd ta różnorodność?	188
Wiedza źródłowa i wiedza pozaźródłowa	195
VII. Życie w gąszczu języka. Narracja historyczna	
Między obrazem idiograficznym i obrazem no- motetycznym	203
Kilka wypisów z prac historycznych	205
Historyczna czasoprzestrzeń	214
Zdania ściśle ogólne. Prawa. Pozorne uwolnienie od przestrzeni	218
Chcemy wiedzieć, dlaczego	224
Narracja historyczna a świat z historią	240
VIII. Dwa światy z historią. Czy koniec historii?	
Fukuyama i Baudrillard	246